

ÅRSMELDING 2007 FOR BIBLIOTEKET VED HØGSKOLEN I BERGEN

Bibliotekplanen brukes som utgangspunkt for rapporteringen.. De vedlagte tabellene dokumenterer resultatene i tallform.

Plan for utvikling av biblioteket 2003-2005 – videreføring 2005 - 2010

MÅL: Biblioteket er en kunnskapsallmenning der studenter, ansatte og andre brukere henter informasjon og inspirasjon til faglig utvikling og personlig vekst.

Det er jevnt over stor aktivitet ved alle studiestedsbibliotekene. Årsmeldingene fra det enkelte bibliotek viser imidlertid at aktiviteten varierer og at det er svært forskjellig mønster i bruk av biblioteket. Det er grunn til å anta at de pedagogiske ideene og det faglige innholdet som ligger til grunn for opplæringen har en stor innvirkning på bruksmønsteret i bibliotekene. Bokutlånet øker og det samme gjør fjernlånet. Samtidig er den største økningen å finne i databasesøk og bruk av artikkelkopier i fulltekst. Dette er et mønster som er mest åpenbart i AHS - bibliotekene der bruk av den kunnskapsbaserte praksismodellen er blitt integrert i utdanningene. Ellers har opplæring av studenter i søk og bruk av ulike typer informasjonskilder fått en stadig bredere og mer formalisert plass i bibliotekets virksomhet. Denne aktiviteten planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med fagpersonalet som er knyttet til de forskjellige studiene. Målet er å integrere og tilpasse denne type opplæring i studieløpet til studentene. Biblioteklokalene brukes alle steder som arbeidsplass for enkeltstudenter og grupper av studenter. Høsten 2007 ble det satt i gang planer for oppussing av lokalene ved studiested Nygård. Dette arbeidet vil bli igangsatt og gjennomført i løpet av våren 2008.

Elektroniske informasjonsressurser

Mål: Biblioteket tilbyr et bredt faglig spekter av kvalitetssikrede elektroniske informasjonstjenester

Bibliotekets elektroniske utvalg arbeider med å se på nye ressurser aktuelle for våre fagområder, både når det gjelder databaser, forlagspakker og andre elektroniske ressurser.

Vi har flyttet en del av mediebudsjettet fra papirbaserte tidsskrift til elektronisk tilgjengelige tidsskrift. Det er inngått avtaler med forlagene Elsevier, Springer, Blackwell, Sage og Taylor & Francis om elektronisk fullteksttilgang til deres tidsskrift. Det betyr at fra årsskiftet 2007/08 steg antall fullteksttidsskrifter med ca 2500 titler.

Der det har vært mulig, er også abonnement på CD - rom og trykte serieutgivelser overført til abonnement på web. Dette gjelder spesielt ingeniørfagene.

Biblioteket er inne i sitt andre år som medlem av konsortiet som driver søkeportalen MIME. Dette er en felles søkeportal for de fleste høgskolene i Norge. Den er driftet av BIBSYS. Portalen er felles, men søkeprofilen er tilpasset det enkelte bibliotek og de lisensierte basene som de har abonnement på. Foreløpig har forsøket med denne portalen ikke gitt noen stor positiv uttelling for medlemmene. Det er også erfaringen for biblioteket vårt. Men det arbeides kontinuerlig med å forbedre kvaliteten og funksjonaliteten i portalen. Ikke minst gjelder dette tilgang til fulltekstartikler. Biblioteket ved HiB er representert med et medlem i både arbeidsgruppen og styringsgruppen for konsortiet.

Biblioteket har egen webredaksjon som kontinuerlig arbeider med å forbedre og forenkle websidene våre, slik at de elektroniske informasjonsressursene skal være lettest mulig tilgjengelige og forståelige.

Via ekstern oppkobling kan studenter og ansatte bruke bibliotekets elektroniske ressurser utenfor campus, noe som er spesielt viktig for deltidsstudenter og studenter i praksis.

Alle bibliotekene har søkemaskiner tilgjengelige for brukerne, og denne maskinparken oppgraderes jevnlig.

Informasjonskompetanse

Mål: Biblioteket fremstår som en attraktiv læringsarena der studenter og ansatte får informasjonskompetanse gjennom opplæring i informasjonssøking og kritisk bruk av kilder

Alle bibliotekene har opplæring av studenter og ansatte. Denne opplæringen varierer ut fra ønsker og behov både hos ansatte og studenter.

Biblioteket hadde våren 2007 et personalseminar der det ble jobbet med å lage en pedagogisk plattform for biblioteket. (<http://www.hib.no/biblioteket/strategiskplan/documents/Ledertraderiapentlaeringslandskap2008.doc>) Hvert avdelingsbibliotek utarbeidet deretter et undervisningsopplegg for førstegangsoplæring hos nye studenter. Dette ble tatt i bruk på alle studiestedene ved semesterstart høsten 2007.

Alle studiestedsbibliotekene har opplæring for studentene i informasjonssøking i ulike kilder, vurdering av kildene og sitering/skriving av referanselister. Denne undervisningen varierer også fra studiested til studiested, og fra utdanning til utdanning.

Bibliotekene er etter hvert blitt godt integrert i undervisningen, og mesteparten av undervisningen er timeplanfestet.

Avdeling for helse- og sosialfag (AHS) har "kunnskapsbasert praksis" som satsningsområde. Flere og flere utdanninger her velger kunnskapsbasert tilnærming

i sine fagplaner og sin undervisning, og dette stiller store krav til bibliotekpersonalet. Flere av de ansatte i biblioteket har tatt videreutdanning i "Å arbeide og undervise kunnskapsbasert" eller "Kunnskapsbasert praksis for bibliotekarer", begge i regi av Senter for kunnskapsbasert praksis.

For å tilegne oss kunnskapsbasert tilnærming til vårt eget fag, startet vi høsten 2007 en "lesegruppe" (journal club) der vi søker etter interessante artikler innen eget fagfelt, leser og vurderer artiklene kritisk ved bruk av sjekklister og ser om artikkelen har relevans for arbeidet vårt.

Fire av studiestedsbibliotekene (Nordnes unntatt) tilbød tjenesten "Lån en bibliotekar", og dette er et populært tilbud som blir mye brukt.

Biblioteket ved HiB har vært aktiv deltaker i utformingen av opplæringsprogrammet "Søk & Skriv" som ble lansert i april. Dette er et samarbeidsprosjekt med Universitetsbiblioteket i Bergen og Norges handelshøyskoles bibliotek. Programmet brukes direkte i undervisningen, og fungerer veldig godt som en ressurs for studentene når de jobber med oppgaver. Statistikk viser at det er flest brukere av dette programmet ved HiB, sammenlignet med de andre samarbeidsinstitusjonene. Det er registrert rundt 6000 brukere av programmet fra HiB.

Arbeidet med pensum/ressurslistene foregår kontinuerlig, og de fleste listene er nå lagt ut på bibliotekets nettsider. Unntaket her er ingeniørutdanningen. Det gjenstår fremdeles noe arbeid med å få lenket opp til disse sidene fra It's learning, fagplaner og evt. fagsider, slik at det kun er de kvalitetssikrede listene på web som er de korrekte og tilgjengelige. Det er også viktig å få undervisningspersonalet til å bruke weblistene som grunnlag for revisjoner.

Publisering

Mål: Biblioteket spiller en sentral rolle ved publisering og formidling av høgskolens FOU – arbeider

Biblioteket arbeidet på flere områder med veiledning og kursing av faglige ansatte for å bedre kvalitet på de formelle sidene av publiserings- og formidlingsarbeidet.

Bl. a. har biblioteket påtatt seg en pådriverrolle i innføring av referansesystemet "EndNote". Minst 5 større kurs for de faglige ansatte ble gjennomført i løpet av 2007. De bibliotekansatte ble i forkant kurset spesielt for å kunne ta på seg rollen som kursholdere og veiledere på systemet. Erik Arnesen fra Universitet i Bergen har vært med i hele prosessen med å planlegge og tilrettelegge systemet for bruk på HiB. Det har vært utarbeidet egne hjelpesider for bruk av "EndNote" på HIB intranett. De vil bli lagt ut på nettet i løpet våren 2008.

Høgskolens ansatte har økt publiseringsaktiviteten og kan se resultater i form av langt høyere uttelling i krediteringssystemet for vitenskapelig publisering. Totalt ble det i 2007 registrert 105 vitenskapelig artikler, noe som er mer en det dobbelte av året før. Dette ga 70.8 publikasjonspoeng. Det vil si en økning på 84.6 % fra 2006.

Bibliotekets personale har vært ansvarlig for kvalitetssikring på registreringene i FORSKDOK, så langt det har vært praktisk mulig. Det har også vært organisert arbeidsseminarer i biblioteket, og det ble gitt veiledning for de faglige ansatte når de ved årsskiftet tok et krafttak for å registrere sine forsknings – og formidlingsaktiviteter i FORSKDOK.

Hovedbibliotekaren og biblioteket har et veilednings - publiserings – og salgsansvar for høgskolens skriftserie. Det ble i 2007 gitt ut 7 nummer i denne serien.

BORA (Bergen Open Research Archive) ble formelt åpnet i utvidet versjon i september 2007. Det ble da markert at NHH og CMI og HiB er med som selvstendige samarbeidsparter i arbeidet med dette arkivet, sammen med initiativtaker og koordinator Universitet i Bergen. Foreløpig er det registrert ca 100 dokumenter i HiB sitt arkiv. Det ligger en stor utfordring i å få høgskolens ansatte til å engasjere seg i arbeidet med å bygge opp dette arkivet.